

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Наведено ряд факторів низького рівня інвестиційного потенціалу основного капіталу в Україні.

Описано стратегії втручання держави в інвестиційну діяльність. Визначено місце України у міжнародних рейтингах щодо сприятливих умов інноваційної діяльності, а також наведено структуру іноземного інвестування. Запропоновано ряд заходів щодо поліпшення інвестиційного клімату України

Система державного регулювання інвестиційної діяльності за роки ринкових перетворень зазнала значних змін внаслідок різкого зниження обсягів виробництва, капітального будівництва, інвестицій, відтоку капіталу із країни, скорочення масштабів інноваційної діяльності, яка значною мірою визначає стратегічні пріоритети розвитку країни.

В умовах сучасної фінансово-економічної кризи ці проблеми проявляються ще в більш гострій формі. Для комплексного вирішення зазначених проблем, а також посилення інвестиційно-інноваційної складової економічного зростання, необхідні нові підходи до державного регулювання інвестиційного розвитку промислових підприємств.

Конкурентоспроможність країни, регіону, суб'єкта господарювання визначається двома головними факторами. По-перше, наявним ресурсним, інвестиційним потенціалом і ефективним їх використанням, а по-друге,

ефективною системою державного регулювання інвестиційними потоками. Україна має не дуже високий ресурсний і досить низький рівень інвестиційного потенціалу, тому країна в міжнародному рейтингу конкурентоспроможності займає аутсайдерські місця. Це підтверджується даними про стан освоєння капітальних інвестицій в економіці України (табл. 1).

За останні 3 роки спостерігається значне падіння темпів приросту освоєних капітальних інвестицій в економіку України. Якщо у 2007 р. по відношенню до попереднього року вони зростали на 49,7 %, у 2008 р. – на 21,9 %, то у 2008 р. – тільки на 15 %.

При цьому недостатньо високим є і інвестиційний потенціал основного капіталу: наприклад, в Росії на початок 2009 р. в розрахунку на 1 жителя він становив 1985, 7 дол. США, а в Україні відповідно лише 634, 8 дол. США.

Таблиця 1. Капітальні інвестиції в економіку України

Освоєно, всього	в тому числі					
	інвестиції в основний капітал (капітальні вкладення)	витрати на інші необоротні матеріальні активи	витрати, пов'язані з поліпшенням об'єкта (капітальний ремонт)	інвестиції в нематеріальні активи	витрати на формування основного стада	
у фактичних цінах, млн.грн.						
2002	46563	37178	704	4065	4223	393
2003	59899	51011	971	6006	1424	487
2004	89314	75714	1786	9221	2146	447
2005	111174	93096	2928	11533	3040	577
2006	148972	125254	2523	15966	4584	645
2007	222679	188486	3454	23645	6389	705
2008	272074	233081	4421	27491	6367	714
у % до загального обсягу						
2002	100,0	79,8	1,5	8,7	9,1	0,9
2003	100,0	85,2	1,6	10,0	2,4	0,8
2004	100,0	84,8	2,0	10,3	2,4	0,5
2005	100,0	83,7	2,6	10,4	2,8	0,5
2006	100,0	84,1	,7	10,7	3,1	0,4
2007	100,0	84,6	1,6	10,6	2,9	0,3
2008	100,0	85,7	1,6	10,1	2,3	0,3

(Держкомстат [Електронний ресурс] – Режим доступу: ukrstat.gov.ua)

Таке становище склалося внаслідок:

– незбалансованості організаційно-економічної структури промисловості, низьким рівнем доданої вартості експортно орієнтованих підприємств;

– низького рівня роботи промислового сектора, який характеризується падінням обсягу реалізованої продукції, у тому числі, продукції інноваційної; недостатньо високого рівня продуктивності праці і рентабельності;

– високих ризиків довгострокового інвестування, неприйнятної для більшості промислових підприємств вартості кредитних ресурсів;

– відсутності прогресивних організаційно-економічних форм взаємодії суб'єктів господарювання і відповідної інфраструктури інноваційно-інвестиційної діяльності.

Розв'язання цих проблем потребує удосконалення форм державного регулювання інвестиційної діяльності і розробки відповідного методичного інструментарію оцінки соціально-економічних ефективності організаційно-економічних заходів державного регулювання інвестиційної діяльності в промисловості.

Однак на даний момент залишаються невирешеними проблеми, пов'язані з інвестиційною діяльністю, відсутня єдина думка щодо змісту системи державного управління і регулювання, її механізмів і, як наслідок, способів оцінки ефективності форм державного регулювання інвестиційної діяльності, які використовуються у теперішній час.

Інтерес до проблеми, що досліджується, викликаний ще й тим, що в даний час спостерігається розвиток нового етапу в розвитку системи державного регулювання інвестиційної діяльності, що певною мірою викликано світовою фінансовою кризою. В цьому зв'язку тема дослідження є актуальною і своєчасною.

Аналіз теоретичних засад та практичного досвіду методів державної підтримки інвестиційної діяльності промислових підприємств показує, що основне завдання держави – не тільки фінансова допомога, воно є значно ширше й полягає у створенні найбільш сприятливого економічного середовища, в якому здійснюється інвестиційний розвиток суб'єктів господарювання. Перед державою стоїть завдання щодо удосконалення механізму підтримки організацій та підприємств, так й ефективного управління цим механізмом. Рішення цих проблем неможливо без розробки нових теоретичних положень, інструментарію оцінки та методичного забезпечення аналізу ефективності функціонування державного механізму підтримки підприємств з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду [1].

Під методами державного регулювання розуміється упорядковане застосування державою системи заходів та прийомів, котрі сприяють інноваційному розвитку підприємств. Таке визначення співвідноситься із поняттями "метод" і "регулювання", наданими Сучасним

тлумачним словником української мови, відповідно до якого "метод" означає прийом, що застосовується у певній галузі діяльності, а "регулювання" – упорядкування, внесення системи у якусь діяльність [2, с. 474, 757].

У світовій практиці за рівнем та формам підтримки інвестиційної діяльності з боку держави прийнято виділяти: державні стратегії активного втручання; децентралізованого регулювання; змішані. При цьому використовуються специфічні методи державного забезпечення інвестиційної діяльності: методи створення інвестиційного клімату, а також методи стимулювання попиту і пропозиції на інвестиції (рис. 1).

Стратегія активного втручання в інвестиційну діяльність передбачає визнання державою інвестиційної діяльності переважачим фактором економічного

зростання економіки різних країн та забезпечує провідну роль у визначенні масштабів, термінів і пріоритетів інноваційного розвитку. При цьому держава не тільки опосередковано бере участь у реалізації інвестиційних програм, але й сприяє активному їх фінансовому забезпеченню [3, 4, 5, С. 124-126]. Крім того активне втручання держави спостерігається у наданні суттєвих пільг як підприємницьким структурам, так і вищим освітнім закладам, котрі самостійно виконують НДДКР (Японія). Держава бере участь в інвестиційному процесі як прямо через державний сектор економіки, так і побічно через свої інституції: органи виконавчої влади та місцевого самоврядування, Національний банк, Фонд держмайна, Державний антимонопольний комітет.

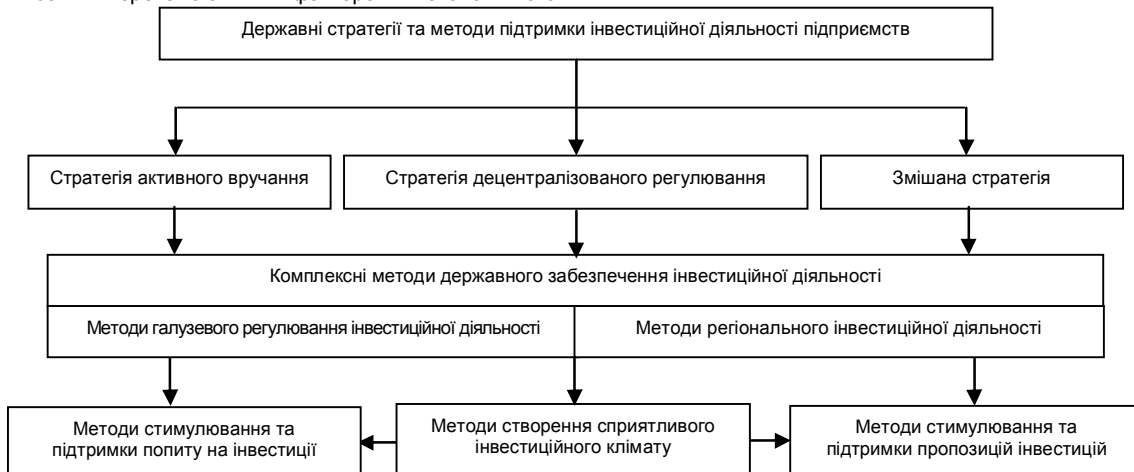

Рис. 1. Стратегії та методи державного регулювання інвестиційної діяльності

Держава здійснює інвестування тих галузей і виробництв, продукція яких має загальнонаціональний характер і які найближчим часом не підлягають приватизації, таких, як оборонна галузь, окремі об'єкти загальнодержавної інфраструктури: магістралі, термінали тощо. Функції інвестора в соціальній сфері також поки що залишаються за державою.

При активізації інвестиційної діяльності держава може інвестувати кошти в розвиток виробництва, доцільність яких обґрунтовується необхідністю прискореного розвитку економіки. Таке інвестування здійснюється державою і на паритетних засадах з іншими інвесторами, включаючи іноземних. Організаційні форми такої діяльності можуть бути різноманітні: консорціуми, концерни, холдинги, промислово-фінансові групи, корпоративізовані підприємства, публічні та приватні акціонерні товариства тощо.

З метою удосконалення методів державної інвестиційної політики при здійсненні фінансування державних інвестицій необхідно використовувати механізм державних замовлень і розміщення їх на конкурсній основі; оптимізувати структуру державних інвестицій і наданих державних гарантій; перейти до концентрації державних інвестицій для вузького кола пріоритетних програм. Сьогодні бюджетне фінансування в Україні має ряд недоліків, пов'язаних з обмеженістю бюджетних ресурсів, помилками у розподілі централізованих інвестицій, а також відсутністю контролю за їхнім використанням.

Стратегія децентралізованого регулювання характеризується більш опосередкованою участю держави у інвестиційному розвитку окремих організацій та суб'єктів господарювання. Це означає менший ступінь централізації управління інвестиційними процесами з боку держави. Держава реалізує свою інвестиційну політику шляхом створення нововведеного у державному секторі. З метою створення початкового попиту на нововведення державою виділяються відповідні ресурси. Для впровадження цієї стратегії передбачаються податкові пільги та інші преференції щодо інвестиційної діяльності.

У стратегії децентралізованого регулювання ініціатива переходить до суб'єктів господарювання. Держава використовує податкові та інші стимули для інвестиційного розвитку та створює сприятливі правові, інвестиційні, техніко-економічні умови для цієї діяльності. Найбільше розповсюдження стратегія отримала у США, Великобританії та інших країнах.

До форм опосередкованого впливу держави на інвестиційну діяльність можна віднести: державне кредитування, державні позики, роздержавлення і приватизацію, податкове регулювання, амортизаційну політику, державний лізинг, ліцензування і квотування, антимонопольні заходи, стандартизацію та ін. Засоби непрямого впливу держава реалізує через свої інституції як учасник інвестиційного процесу.

На макроекономічному рівні ефективна інвестиційна діяльність усіх суб'єктів визначає майбутнє економіки країни, оскільки із збільшенням обсягів інвестицій та структурою їх використання повинне відбуватися зростання обсягів валового внутрішнього продукту.

Опосередкований вплив держави на інвестування здійснюється передусім засобами бюджетної та грошово-кредитної політики. Бюджетні важелі – це державна система заходів, спрямована на перерозподіл доходів підприємств і громадян країни, з метою оптимального формування дохідної частини бюджету і збереження у підприємств ринкових стимулів до роботи та одержання прибутків. Прогресивна податкова система є вагомим засобом формування сукупного попиту, а через нього – залучення інвестицій у виробничі галузі і соціальну сферу.

Грошово-кредитна державна політика впливає на інвестиційні умови, регулюючи грошовий обіг і роботу банківської системи, яка, по суті, репродукує збільшення коштів в економічній системі. Головними інструментами грошово-кредитного регулювання є:

1. *Норми страхових резервів*, які зобов'язані мати комерційні банки для покриття ризиків і тим самим сприяючи активному використанню коштів для кредитування та інвестування.

2. *Облікова ставка НБУ*, за якою він продає кредитні ресурси комерційним банкам, збільшуючи чи зменшуючи обсяги кредитних джерел для фінансування інвестицій.

3. *Операції на відкритому ринку з державними цінними паперами.* Держава встановлюючи вигідні умови (ціну або дивіденди), пов'язані з продажем і використанням своїх цінних паперів, стимулює їх придбання юридичними та фізичними особами і цим зменшує кількість вільних грошей, що можуть бути використані для кредитування інвестицій через банківську систему.

4. *І навпаки, знижуючи цінові і дивідендні умови державних цінних паперів держава веде до стимулювання їх викупу в юридичних і фізичних осіб.* В останніх, у свою чергу, з'являються додаткові кошти, які через банківську систему або безпосередньо використовуються для фінансування інвестицій.

Змішана стратегія розповсюджена у країнах із потужним державним сектором, відносно якого держава проводить активну інвестиційну політику, пряме та непряме регулювання. Що стосується приватного сектора, то переважаючою виступає стратегія децентралізованого регулювання. Ця стратегія використовується у Франції, Швеції [6].

В Україні спостерігаються окремі риси кожної із наведених стратегій, але у чистому вигляді не можна з певним ступенем достовірності стверджувати про домінування якої-небудь із наведених стратегій.

Держава здійснює управління інвестиційною діяльністю шляхом реалізації інвестиційної політики, котра базується на законодавчих, нормативних актах й заходах, сприяючих створенню позитивного інвестиційного клімату у країні. Інвестиційна діяльність являє собою сукупність практичних дій юридичних осіб, держави та громадян щодо реалізації інвестицій.

Під інвестиційним кліматом розуміється сукупність політичних, соціально-економічних, фінансових, організаційно-правових, природних факторів, властивих тій чи іншій країні, регіону, який визначає вибір інвесторів відносно місця, часу і форми вкладення коштів. Інвестиційний клімат складається під впливом не залежних від конкретного підприємства процесів і суттєво впливає на інвестиційну поведінку.

До значущих факторів, які визначають інвестиційний клімат, відносяться: передбачуваний темп інфляції і ставка процента на ринку, а також ризики, пов'язані із законодавчими регуляторними і податковими нормами.

Нинішня правова система України складається з більше ніж 100 законів та інших нормативних актів, що регулюють інвестиційну діяльність. Серед них слід

насамперед відзначити Закон України "Про інвестиційну діяльність" [7], Закон України "Про режим іноземного інвестування"[8], Закон України "Про лізинг" [9], Закон України "Про інноваційну діяльність" [10], Закон України "Про цінні папери та фондовий ринок"[11], які створюють правову основу інвестиційної діяльності.

Законодавство визначає, що всі суб'єкти інвестиційної діяльності незалежно від форм власності та господарювання мають рівні права в частині здійснення цієї діяльності; самостійно визначають цілі, напрямки, види та обсяги інвестицій; залучають для їх, реалізації на договірній основі будь-яких учасників інвестиційної діяльності, у тому числі шляхом організації конкурсів та торгів.

Про наявність сприятливого або несприятливого інвестиційного клімату в країні часто судять за макроекономічною і монетарною політикою держави. Непрямими показниками можуть виступати:

1) *Різні рейтинги сприятливості щодо ведення бізнесу* (по відношенню до вітчизняних підприємців та інвесторів, іноземних інвесторів, з урахуванням таких факторів, як податковий режим, втручання держави в економіку і регулювання цін, конкурентоспроможність ринку, обмеження для іноземців, рівень корупції і свободи) (табл. 2).

Дані міжнародних рейтингів засвідчують несприятливі умови як відносно ведення підприємницької діяльності (складність відкриття нового бізнесу, складна система ліцензування, майже останні позиції щодо конкурентоспроможності бізнесу), так і відносно ведення інвестиційної діяльності. Наведені показники дозволяють оцінити загальну картину української економіки. Вони свідчать про характер проблем, що значно погіршують інвестиційний клімат України і потребують системного вирішення.

Слабкою стороною є макроекономічна стабільність (прогнозувався спад економіки, погіршення можливостей отримання кредитів, недостатня розвиненість венчурного капіталу для фінансування ризикових проектів).

Рівень урядового регулювання бізнесу і засилля бюрократизму в Україні оцінюється бізнесом як один із найвищих у світі. У цьому контексті особливого значення набуває необхідність розмежування та захист прав власності, що сприяє мінімізації ризиків для залучення і стимулювання інвестицій.

Загрозливим є положення щодо рівня корупції. Вважається, що якщо річний ВВП на одного громадянина нижчий за 8 тис. дол., то така держава не може бути некорумпованою.

Таблиця 2. Місце України в міжнародних рейтингах

№ з/п	Показник	2006	2007	2008	2009	2010 *	Примітка
1	Рейтинг ведення бізнесу The Doing Business	124 позиція з 155	118 позиція з 179	139 позиція з 178	145 позиція з 181	142 позиція з 183	Рейтинг ведення бізнесу (легкість відкриття компанії, ліцензування, найму працівників, реєстрація власності, отримання кредиту, захист інтересів інвесторів) russian.doingbusiness.org
2	Індекс глобальної конкурентоспроможності економіки World Economic Forum	69 позиція з 125	73 позиція з 131	72 позиція з 134	82 позиція з 133		Конкурентоспроможність (якість інституцій, інфраструктура, макроекономічна стабільність, освіта, розвиненість фінансового ринку, технологічний рівень, інноваційний потенціал) www.weforum.org
3	Рейтинг конкурентоспроможності World Competitiveness Yearbook	46 позиція з 55	46 позиція з 55	54 позиція з 55	54 позиція з 56		Дослідження конкурентоздатності (стан економіки, ефективність уряду, ефективність бізнесу та стан інфраструктури) www.imd.ch
4	Корупційний індекс організації Transparency International	99 позиція з 163	118 позиція з 180	134 позиція з 180	146 позиція з 180		Індекс корупційності www.transparency.org
5	Індекс економічної свободи Heritage Foundation	99 позиція з 157	125 позиція з 161	133 позиція з 157	152 позиція з 179	162 позиція з 179	Визначення ступеню свободи економіки (ділова, торгова, фінансова, грошово-кредитна, інвестиційна, фінансова, трудова свобода, свобода від Уряду, від корупції, захищеність прав власності) www.heritage.org

* Прогнозні дані

В Україні ж за всіма підрахунками (враховуючи всі соціальні пільги та виплати) цей показник становив не більше 5 тис. дол. [12]. Тому досягнення хоча б нижньої межі дозволить ставити питання про зменшення рівня корупції.

2) *Обсяги залучених на ринок прямих іноземних інвестицій.* Цей показник є достатньо умовним, так як прямі іноземні інвестиції орієнтуються не стільки на низькі ризики, скільки на співвідношення ризик-доходність (табл.3).

Таблиця 3. Показники іноземного інвестування в Україні

Показники	01.01.08	01.01.09	25.01.10	Динаміка	Джерело
Прямі іноземні інвестиції в Україну, млрд. дол.	29,5	35,7	38,59 на 01.10.09	+8,1 % з початку 2009р.	Держкомстат www.ukrstat.gov.ua
Прямі іноземні інвестиції на одну особу, дол.	636,5	775,3	823,9 на 01.07.09	+6,6 % з початку 2009р.	Держкомстат www.ukrstat.gov.ua
Прямі іноземні інвестиції з України, млрд. дол.	6,1966	6,1986	6,19 на 01.10.09	-0,14 % з початку 2009р.	Держкомстат www.ukrstat.gov.ua
Прямі інвестиції в Україну, за даними платіжного балансу, млрд. дол.	38,5	48,4	49,8 на 01.07.09 (за попередніми підрахунками НБУ)	+2,89 % з початку 2009р.	НБУ www.bank.gov.ua

Загальна сума прямих іноземних інвестицій в Україну за останні 19 років становила 38,5 млрд. дол., в тому числі на одну особу – біля 824дол., що значно менше інших країн. Наприклад, у Польщі вони склали відповідно біля 141 млрд. дол., в тому числі на одну особу – біля 3665 дол. [13], а в Росії загальна сума прямих іноземних інвестицій – досягла 262,4 млрд. дол., що на одну особу становило 1807,2 дол. [14].

Кошти іноземних інвесторів є одним із перспективних джерел фінансування інвестиційної діяльності окремих суб'єктів. Їх використання має ряд переваг порівняно з позичковим капіталом та іншими видами фінансово-кредитного забезпечення. Так, на відміну від позик і кредитів, вони, не збільшуючи зовнішнього боргу держави, сприяють одержанню коштів для розвитку виробництва, зацікавлюючи в цьому безпосередньо іноземного інвестора. Вивезення прибутків, зароблених інвесторами завдяки їх внескам та участі у виробництві, є набагато меншою небезпекою, ніж повернення кредитів з відсотками.

За останні роки переважаючою сферою вкладення іноземного капіталу в Україні були хімічна, нафтохімічна промисловість, операції з нерухомості, оптова торгівля. Ці сфери інвестування не є пріоритетними напрямками для економіки України, особливо в контексті її інноваційного розвитку. Іншими словами, поза увагою іноземного капіталу залишилися високотехнологічні галузі, які є стратегічним пріоритетом розвитку української економіки.

У зв'язку з цим пропонується активне втручання держави у коригування політики прямих іноземних інвестицій відповідно до національних інтересів. Світова практика накопичила значний арсенал механізмів стимулювання іноземних інвестицій у пріоритетні напрями економіки. Показовим є досвід Чехії, де на законодавчому рівні перед вступом до ЄС була підготовлена ефективна система пільг для іноземних інвесторів за умов виконання державних вимог. Це стосувалося досягнення іноземними інвесторами мінімальної суми інвестицій, дотримання галузевої незалежності, створення на їх основі

Законодавство відносно іноземних інвестицій певною мірою забезпечує гарантії прав інвестування, передбачає ряд пільг, що стимулює розвиток бізнесу. Для них встановлений національний режим підприємницької діяльності, валютного регулювання та оподаткування.

додаткових робочих місць, спрямування певної частки інвестицій на придбання машин, обладнання.

З метою поліпшення інвестиційного клімату в Україні, враховуючи оцінки рейтингів України, проведені зарубіжними та вітчизняними експертами, та пропозиції фахівців [15], вважаємо за доцільне здійснити наступні заходи (рис. 2).

Проведенню подальшої лібералізації та дерегулюванню підприємницької діяльності сприятиме впровадження гнучкої системи реагування, спрямованої на подолання перепопону на шляху створення, діяльності та закриття компаній. Вона повинна супроводжуватися заходами щодо зменшення втручання державних органів у діяльність бізнес-структур.

Стабілізація законодавчого середовища та встановлення сприятливих „правил гри” для бізнесу передбачає першочерговість підготовки трудового, податкового, комерційного кодексів, законів про захист прав інтелектуальної власності та трансферту технологій. Важливого значення при цьому набувають проблеми, пов'язані із забезпеченням виконання положень міжнародних договорів і виконання судових рішень щодо прав власності вітчизняних і зарубіжних інвесторів.

Удосконалення корпоративного та державне управління базується на заходах з урегулювання корпоративних прав, діяльності державних органів, у тому числі пов'язаних із приватизацією державної власності. Реформування системи державного управління повинно супроводжуватися віддаленням чиновників від регулювання приватним сектором, що дозволить звести до мінімуму можливості зловживань службовим становищем і корупції, допоможе вивільнити ресурси для управління державним сектором.

Створення системи партнерської взаємодії органів влади та бізнесу, спроможної мінімізувати зловживання державних чиновників досягається у тому числі за рахунок значного зменшення кількості дозвоільних нормативних актів і всебічної підтримки суспільних інституцій.

Рис. 2. Заходи поліпшення інвестиційного клімату в Україні

Зниження політичних ризиків відбувається шляхом прийняття законів, які унеможливають досудове відчуження приватної власності, у тому числі за участю податкової інспекції та місцевих адміністрацій.

Розробка на рівні держави концепції інвестиційно-інноваційного розвитку країни на середньо- і довгострокову перспективу передбачає встановлення пріоритетних цілей щодо стимулювання і залучення вітчизняних та іноземних інвестицій, забезпечення їх підтримки.

Лібералізація зовнішньої торгівлі та руху іноземного капіталу, які виступають в якості інвестиційного фактору, передбачають заходи щодо стимулювання вільного переміщення товарів, послуг і капіталів між державами. Для їх реалізації першочерговому регулюванню підлягають такі питання:

митна і транспортна політика, у тому числі боротьба з контрабандою, проведення уніфікованої митної політики; скасування імпортного мита на інноваційне обладнання, що не виробляється в Україні, та його підвищення на стандартне обладнання, введення нетарифних бар'єрів (спеціальних технічних норм).

проведення сертифікації, у тому числі запровадження прозорої процедури отримання сертифікатів на імпортовані товари, взаємне визнання сертифікатів якості продукції та міжнародної організації стандартів ISO;

приведення законодавства щодо українського страхового ринку у відповідності із європейськими і світовими стандартами;

подальший розвиток можливостей фінансового сектору, зважаючи на його ключове значення для інвесторів: розширення автономії Національного банку за рахунок виключення політичних мотивів; оздоровлення банківського сектору для підвищення довіри інвесторів до українських банків; стимулювання конкуренції у фінансовому секторі шляхом залучення іноземних банків та створення інших фінансових організацій (приватних кредитних бюро) в Україні;

введення у господарський облік додаткових національно доступних інвестиційних ресурсів, одним із яких є залучення заощаджень населення, що потребує прийняття закону про захист вкладів населення. На це повинна бути спрямована амністія капіталу як спосіб стимулювання його повернення із-за кордону. Така політика довела свою ефективність і має бути впроваджена в Україні;

стимулювання інвестиційної діяльності шляхом введення пільгового оподаткування прибутку виробників нової техніки і технологій, венчурного бізнесу, створення спеціалізованих маркетингових, інформаційних установ, вирішення суттєвої для інвесторів проблеми, пов'язаної із сплатою і поверненням ПДВ при експортних операціях. Реформування базової ставки єдиного соціального податку (його зниження) для надання переваг галузям з високою часткою заробітної плати у витратах;

підвищення рівня інформованості потенційних інвесторів щодо ринкової кон'юнктури.

Досвід успішних ринково орієнтованих країн свідчить, що вони змогли суттєво збільшити інвестиційні надходження за умов системного підходу до використання всіх факторів, які поліпшують їх інвестиційний клімат. Тому нехтування хоча б одним із елементів такої системи може привести до аномальних явищ, що свідчатиме про нереалізовані можливості інвестицій і створить напругу на інвестиційному ринку України. Запропоновані заходи носять системний характер і можуть становити основу програми активізації інвестиційної діяльності з метою забезпечення інноваційного розвитку держави.

Список використаної літератури:

- Інноваційна стратегія українських реформ / Гальчинський А.С., Геєць В.М., Кінах А.К., Семиноженко В.П. – К.: Знання України, 2002. – 326 с.
- Сучасний тлумачний словник української мови [за заг. ред. д-ра філ. н., проф. В.В. Дубічинського]. – Х.: Видавн. дім "Школа", 2006. – 1008 с.
- Волощук Л.О. Активізація

- інноваційно-спрямованого інвестування у промисловості України: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.02.02 / Л.О. Волошук / НАН України. Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. – О., 2004. – 20 с. 4. *Алейнікова О.В.* Економічна політика інноваційного розвитку держави в ринкових умовах : Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.01.01 / О.В. Алейнікова. – Д.: Дніпропетр. держ. аграр. ун-т, 2004. – 20 с. 5. *Геєць В.М.* Інноваційні перспективи України / В.М. Геєць, В.П. Семиноженко. – Харків: Константа, 2006. – 272 с. 6. *Леонтьев Л.И.* Опыт стимулирования инновационной деятельности за рубежом / Л.И. Леонтьев // Инновации. – 2003. – № 4. – С. 11–13. 7. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18 вересня 1991 р. № 1560 // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – С. 646. 8. Закон України “Про режим іноземного інвестування” від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР. // Закони України. – К., 1997. – Т. 10. – С. 119-124. 9. Закон України “Про лізинг” від 16.12.1997 р. № 723/97 – ВР. // Закони України. – К., 1998. – Т. 13. 10. Закон України “Про інноваційну діяльність” від 04.07.2002 р. № 40-1У // Голос України. – 2002. – 9 серпня. – С. 10. 11. Закон України “Про цінні папери та фондовий ринок” від 23.02.2006 № 3480-ІУ // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – С. 268. 12. *Головаха Е.О.* Переходе от ожидания к разочарованию и угрозе ориентации на фашизоидного лидера // Час. – 2005. – 22 жовт. (№ 1). – С. 29. 13. Інвестиції в Польщу. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.megarela.ru/people/nasros.html. 14. Прямые иностранные инвестиции в России. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.prime-tass.ru/>. 15. *Парцхаладзе Л.* Інвестиційний клімат України: глобальне потепління // Дзеркало тижня. – 2004. – 24-30 лип. (№ 29). – С. 15.
- ДЕНИСЕНКО М.П.* – доктор економічних наук, професор Київського національного університету технологій та дизайну
- ВОРОНКОВА Т.Є.* – кандидат економічних наук, доцент Київського національного університету технологій та дизайну